

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 9. apríla 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Zásady práva Únie – Článok 4 ods. 3 ZEÚ – Zásada lojálnej spolupráce – Procesná autonómia – Zásady ekvivalencie a efektivity – Zásada konformného výkladu vnútroštátneho práva – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca mimoriadny opravný prostriedok umožňujúci obnovu občianskeho konania ukončeného právoplatným rozsudkom – Dôvody – Neskoršie rozhodnutie Ústavného súdu, v ktorom sa konštatuje nesúlad ustanovenia vnútroštátneho práva, na základe ktorého bol tento rozsudok vydaný, s Ústavou – Odňatie možnosti konať z dôvodu porušenia práva – Extenzívne uplatnenie tohto opravného prostriedku – Údajné porušenie práva Únie vyplývajúce z neskoršieho rozsudku Súdneho dvora, ktorý rozhodol o výklade tohto práva na základe článku 267 ZFEÚ – Smernica 93/13/EHS – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Rozsudok pre zmeškanie – Neexistencia posúdenia prípadne nekalej povahy zmluvných podmienok z úradnej povinnosti“

Vo veci C-582/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Okręgowy Warszawa-Praga (Krajský súd, časť Varšava-Praha, Poľsko) z 31. augusta 2021 a doručený Súdnemu dvoru 17. septembra 2021, ktorý súvisí s konaním:

FY

proti

Profi Credit Polska S.A. w Bielsku-Białej,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Arabadžiev, A. Prechal, K. Jürimäe, F. Biltgen, N. Piçarra a O. Spineanu-Matei (spravodajkyňa), sudcovia S. Rodin, P. G. Xuereb, I. Ziemele, J. Passer a D. Gratsias,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: M. Siekierzyńska, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. januára 2023,

* Jazyk konania: poľština.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: N. Ruiz García, A. Szmytkowska a P. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. septembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 3 a článku 19 ods. 1 ZEÚ, ako aj zásad ekvivalencie a konformného výkladu vnútroštátneho práva.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi FY a spoločnosťou Profi Credit Polska S.A. w Bielsku-Białej (ďalej len „Profi Credit Polska“) vo veci súm, ktoré FY dlhuje na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Dvadsiate štvrté odôvodnenie smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288) stanovuje:

„Keďže súdy alebo správne orgány členských štátov musia mať k dispozícii primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšieho uplatňovania nekalých podmienok v [spotrebiteľských – *neoficiálny preklad*] zmluvách.“

- 4 Článok 3 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.“

- 5 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice uvádza:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

- 6 Článok 7 ods. 1 tej istej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

Polské právo

Polská Ústava

- 7 Článok 188 bod 1 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ústava Poľskej republiky, ďalej len „poľská Ústava“) stanovuje, že Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) rozhoduje najmä o súlade zákonov s touto Ústavou.
- 8 Článok 190 ods. 1 až 4 poľskej Ústavy uvádza:

„1. Rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) sú záväzné *erga omnes* a konečné.

2. Rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) vo veciach uvedených v článku 188 sa bezodkladne oznámia v úradnej zbierke, v ktorej bol zverejnený normatívny akt. Ak akt nebol zverejnený, rozhodnutie sa oznámi v *Úradnom vestníku Poľskej republiky* „Monitor Polski“.

3. Rozhodnutie Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia, avšak Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) môže stanoviť iný dátum straty záväznosti normatívneho aktu. ...

4. Rozhodnutie Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd), ktorým sa vyhlasuje nesúlad normatívneho aktu, na základe ktorého bolo prijaté právoplatné súdne rozhodnutie, právoplatné správne rozhodnutie alebo rozhodnutie v iných veciach, s Ústavou, medzinárodnou zmluvou alebo zákonom, je dôvodom na obnovu konania, zrušenie rozhodnutia alebo iného rozsudku podľa zásad a spôsobov stanovených príslušnými ustanoveniami upravujúcimi dané konanie.“

Občiansky súdny poriadok

- 9 Článok 399 ods. 1 ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964 (Dz. U. z roku 1964, č. 43, čiastka 296), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“), stanovuje:

„V prípadoch uvedených v tomto oddiele možno podať návrh na obnovu konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom.“

- 10 Podľa článku 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku možno podať návrh na obnovu konania z dôvodu neplatnosti, „ak účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať z dôvodu porušenia práva; návrh na obnovu konania však nemožno podať, ak sa nemožnosť konať skončila pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku alebo ak bolo namietané nedostatočné zastúpenie, alebo ak účastník konania súhlasil s [predchádzajúcimi] etapami uskutočneného konania.“

- 11 Článok 401¹ Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„Obnovu konania možno navrhnúť aj v prípade, ak Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) konštatoval nesúlad normatívneho aktu, na základe ktorého bolo rozhodnutie vydané, s Ústavou, ratifikovanou medzinárodnou zmluvou alebo zákonom.“

12 Článok 407 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku uvádza:

„1. Návrh na obnovu konania sa musí podať v lehote troch mesiacov; táto lehota sa počíta odo dňa, keď sa účastník konania dozvedel o dôvode obnovy, a ak je návrh založený na odňatí možnosti konať alebo na neexistencii náležitého zastúpenia, odo dňa, keď sa účastník konania, jeho štatutárny orgán alebo jeho zákonný zástupca oboznámili s rozsudkom.

2. V situácii uvedenej v článku 401¹ sa návrh na obnovu konania musí podať v lehote troch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd). Ak ku dňu vyhlásenia rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) rozhodnutie uvedené v článku 401¹ ešte nenadobudlo právoplatnosť z dôvodu podania odvolania, ktoré bolo následne zamietnuté, lehota začína plynúť odo dňa oznámenia rozhodnutia o zamietnutí, alebo ak bolo vyhlásené na verejnom pojednávaní, odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Dňa 16. júna 2015 uzavrela FY s úverovou spoločnosťou Profi Credit Polska zmluvu o spotrebiteľskom úvere na sumu 4 000 poľských zlotých (PLN) (približne 920 eur). Táto zmluva stanovovala, že celková suma, ktorú má FY zaplatiť, bude 13 104 PLN (približne 3 020 eur) a bude splatná v 48 mesačných splátkach vo výške 273 PLN (približne 63 eur).
- 14 Po uzavretí uvedenej zmluvy FY vystavila vlastnú bianko zmenku, ktorú Profi Credit Polska neskôr doplnila uvedením sumy 8 170,11 PLN (približne 1 880 eur) a dátumu splatnosti.
- 15 Dňa 30. októbra 2017 Profi Credit Polska podala na Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe (Okresný súd, časť Varšava-Praha juh, Poľsko, ďalej len „prvostupňový súd“) žalobu o zaplatenie istiny vo výške 8 170,11 PLN a zmluvných úrokov. K žalobe bola pripojená len uvedená zmenka a oznámenie o odstúpení od zmluvy o úvere, o ktorú ide vo veci samej, pričom v tomto oznámení bol uvedený zostatok úveru, ktorý mal byť splatený, vo výške 6 779 PLN (približne 1 560 eur) a celková suma nedoplatkov zodpovedajúca sume 8 170,11 PLN.
- 16 Dňa 17. apríla 2018 prvostupňový súd vydal rozsudok pre zmeškanie (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“), potvrdený doložkou vykonateľnosti, v ktorom uložil FY povinnosť zaplatiť spoločnosti Profi Credit Polska sumu 8 170,11 PLN, zvýšenú o zákonné úroky z omeškania, a zamietol žalobný návrh týkajúci sa zmluvných úrokov.
- 17 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že tento rozsudok sa zakladal len na zmenke, ktorú podpísala FY, a na údajoch uvedených v žalobe spoločnosti Profi Credit Polska. Táto spoločnosť nepredložila zmluvu o úvere, ktorej sa týkala vec sama a prvostupňový súd ju nevyzval, aby ju predložila.
- 18 FY nepodala opravný prostriedok proti rozsudku pre zmeškanie, ktorý nadobudol právoplatnosť po uplynutí dvojťždňovej lehoty stanovenej na tento účel.
- 19 Dňa 25. júna 2019 FY podala na prvostupňový súd návrh na obnovu konania ukončeného rozsudkom pre zmeškanie. Tento návrh založila na článku 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keďže sa domnievala, že uvedený súd nesprávne vyložil smernicu 93/13, a zbavil ju tak možnosti konať z dôvodu porušenia práva v zmysle tohto ustanovenia. FY konkrétne vytýkala uvedenému súdu, že vyhovel žalobe spoločnosti Profi Credit Polska na základe zmenky, ktorú

vystavila, bez toho, aby preskúmal prípadnú nekalú povahu podmienok zmluvy o úvere, ktorú s ňou uvedená spoločnosť uzavrela, najmä pokiaľ ide o náklady na úver bez úrokov. V tejto súvislosti FY poukázala najmä na rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, ďalej len „rozsudok Profi Credit Polska I“, EU:C:2018:711). Profi Credit Polska navrhla zamietnuť návrh na obnovu konania z dôvodu, že bol podaný po uplynutí lehoty stanovenej na tento účel. Poukázala tiež na skutočnosť, že FY, ktorá poznala obsah rozsudku pre zmeškanie, proti nemu nepodala opravný prostriedok.

- 20 Uznesením z 27. augusta 2020 prvostupňový súd zamietol návrh na obnovu konania, keďže bol podaný po uplynutí lehoty, a okrem toho uviedol, že tento návrh nemá oporu v zákone.
- 21 FY podala proti tomuto uzneseniu odvolanie na Sąd Okręgowy Warszawa-Praga (Krajský súd, časť Varšava-Praha), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom prvostupňovému súdu najmä vytýkala, že nezohľadnil právo Únie a judikatúru Súdneho dvora, najmä povinnosť vnútroštátnych súdov preskúmať z úradnej povinnosti prípadnú nekalú povahu podmienok v spotrebiteľskej zmluve.
- 22 Podľa vnútroštátneho súdu vzhľadom na to, že prvostupňový súd nepreskúmal zmluvu o úvere, o ktorú ide vo veci samej, a teda ani prípadnú nekalú povahu podmienok, ktoré obsahovala, je pravdepodobné, že rozsudok pre zmeškanie porušuje články 6 a 7 smernice 93/13, ako ich vyložil Súdny dvor najmä v rozsudku Profi Credit Polska I.
- 23 Za týchto podmienok sa tento súd pýta, či mu právo Únie neukladá povinnosť vyhovieť návrhu na obnovu konania, ktorý podala FY, bez ohľadu na skutočnosť, že FY proti rozsudku pre zmeškanie nepodala opravný prostriedok.
- 24 V tejto súvislosti vnútroštátny súd na jednej strane zdôrazňuje význam zásady právnej sily rozhodnutej veci, ako aj nezvratnosť právoplatných rozsudkov, poukazuje na to, že v poľskom práve neexistuje ustanovenie, ktoré by výslovne stanovovalo, že rozsudok Súdneho dvora predstavuje dôvod na obnovu konania, a uvádza, že právo Únie neukladá vnútroštátnym súdom všeobecnú povinnosť obnoviť konania, ktoré viedli k právoplatnému rozhodnutiu, s cieľom zohľadniť rozsudok Súdneho dvora týkajúci sa výkladu práva Únie.
- 25 Na druhej strane sa vnútroštátny súd pýta, či mu zo zásad ekvivalencie a konformného výkladu vnútroštátneho práva nevyplýva povinnosť vykladať relevantné ustanovenia poľského práva tak, aby bola možná obnova konania vo veci samej. Konkrétne ide o dve ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.
- 26 V prvom rade tento súd uvádza článok 401¹ Občianskeho súdneho poriadku umožňujúci obnovu konania, ktoré viedlo k právoplatnému rozsudku, v nadväznosti na rozhodnutie Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) o protiústavnosti ustanovenia vnútroštátneho práva, na základe ktorého bol tento rozsudok vydaný. Pýta sa, či mu zásada ekvivalencie neukladá povinnosť analogicky uplatniť toto ustanovenie v situácii, keď po tom, čo vnútroštátny rozsudok nadobudol právnu silu rozhodnutej veci, rozsudok Súdneho dvora viedol ku konštatovaniu nezlučiteľnosti ustanovenia vnútroštátneho práva, na ktorom bol tento vnútroštátny rozsudok založený, s právom Únie.
- 27 V druhom rade vnútroštátny súd poukazuje na článok 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý umožňuje obnovu konania, ktoré viedlo k právoplatnému rozsudku, ak bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať z dôvodu porušenia práva. Tento súd si kladie otázku, či zásada

konformného výkladu vnútroštátneho práva nevyžaduje, aby sa toto ustanovenie vykladalo v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na prípady, keď vnútroštátny súd, ktorý rozhodol rozsudkom pre zmeškanie o žalobe predajcu alebo dodávateľa na základe zmluvy uzavretej so spotrebiteľom, neskúmal z úradnej povinnosti, či táto zmluva neobsahuje nekalé podmienky v rozpore so smernicou 93/13. V tejto súvislosti tento súd poukazuje na to, že podmienky výkonu práva podať opravný prostriedok proti rozsudku pre zmeškanie sú vo veľkej miere podobné podmienkam týkajúcim sa práva podať odpor proti platobnému rozkazu, o ktorých Súdny dvor v rozsudku Profi Credit Polska I rozhodol tak, že z dôvodu svojej mimoriadne reštriktívnej povahy predstavujú nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ toto právo nevyužije, a že teda neumožňujú zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré vyplývajú spotrebiteľom z tejto smernice.

28 Za týchto podmienok Sąd Okręgowy Warszawa-Praga (Krajský súd, časť Varšava -Praha) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 4 ods. 3 a článok 19 ods. 1 [ZEÚ] s ohľadom na zásadu ekvivalencie... vykladať v tom zmysle, že rozsudok [Súdného dvora] týkajúci sa výkladu práva Únie vydaný na základe článku 267 prvého odseku ZFEÚ je základom pre obnovu občianskoprávného konania ukončeného skorším právoplatným rozhodnutím, ak ustanovenie vnútroštátneho práva, akým je článok 401¹ Občianskeho súdneho poriadku, pripúšťa obnovu konania v prípade vydania právoplatného rozhodnutia na základe ustanovenia [vnútroštátneho práva], ktoré bolo rozhodnutím Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) uznané za ustanovenie, ktoré je v rozpore s aktom vyššej právnej sily?
2. Vyžaduje si zásada výkladu vnútroštátneho ustanovenia v súlade s právom Únie, ktorá vyplýva z článku 4 ods. 3 [ZEÚ]..., extenzívny výklad takého vnútroštátneho ustanovenia, akým je článok 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, tak, aby sa v ňom stanovený dôvod na obnovu konania vzťahoval aj na právoplatný rozsudok pre zmeškanie, v ktorom súd, porušujúc povinnosti vyplývajúce z rozsudku [Profi Credit Polska I] vydaného Súdnym dvorom, nepreskúmal zmluvu medzi spotrebiteľom a veriteľom z hľadiska nekalých zmluvných podmienok, a obmedzil sa len na preskúmanie formálnej platnosti zmenky?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 29 Na úvod treba uviesť, že vnútroštátny súd v nadväznosti na žiadosť o informácie, ktorú mu Súdny dvor zaslal 13. júla 2022, spresnil, že v súvislosti s prvou otázkou mal na mysli tak rozhodnutia uvedené v článku 190 ods. 4 poľskej Ústavy, ktorými Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) konštatoval, že ustanovenie vnútroštátneho práva, na základe ktorého bol vydaný právoplatný rozsudok, je nezlučiteľné s touto Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, ako aj tzv. „negatívne výkladové“ rozhodnutia, ktorými tento súd konštatoval, že určitý výklad ustanovenia vnútroštátneho práva, na základe ktorého bol vydaný takýto rozsudok, je nezlučiteľný s touto Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily.
- 30 Vnútroštátny súd uviedol, že hoci rozsah pôsobnosti týchto negatívnych výkladových rozhodnutí v rámci občianskoprávných konaní ukončených právoplatným rozsudkom je sporný, domnieva sa, že existencia takéhoto rozhodnutia predstavuje podľa poľského práva dôvod na obnovu uvedeného konania. Poľská vláda toto konštatovanie spochybňuje.

- 31 V tejto súvislosti pritom stačí pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry má v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav v spore vo veci samej, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo (rozsudky zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 76, ako aj z 22. septembra 2022, Servicios prescriptor y medios de pagos EFC, C-215/21, EU:C:2022:723, bod 26).
- 32 Túto otázku preto treba preskúmať tak, ako je spresnená v informáciách vnútroštátneho súdu uvedených v bode 29 tohto rozsudku.
- 33 Svojou prvou otázkou sa teda vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 4 ods. 3 a článok 19 ods. 1 ZEÚ, ako aj zásada ekvivalencie majú vykladať v tom zmysle, že ak mimoriadny opravný prostriedok stanovený vnútroštátnym procesným ustanovením umožňuje osobe podliehajúcej súdnej právomoci podať návrh na obnovu konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, s odvolaním sa na neskoršie rozhodnutie Ústavného súdu dotknutého členského štátu, ktorým sa konštatuje nesúlad ustanovenia vnútroštátneho práva s Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, alebo určitého výkladu takéhoto ustanovenia, na základe ktorého bol tento rozsudok vydaný, vyžadujú tieto ustanovenia a uvedená zásada, aby tento opravný prostriedok bol k dispozícii aj pri poukazaní na rozhodnutie Súdneho dvora v prejudiciálnom konaní týkajúcom sa výkladu práva Únie podľa článku 267 ZFEÚ (ďalej len „rozsudok v prejudiciálnom konaní týkajúci sa výkladu“).
- 34 Pokiaľ ide o článok 19 ods. 1 ZEÚ, druhý pododsek tohto ustanovenia, ktorý je ako jediný predmetom otázky vnútroštátneho súdu, ukladá členským štátom povinnosť ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie dodržiavania práva osôb podliehajúcich súdnej právomoci na účinnú súdnu ochranu (rozsudok z 21. decembra 2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, bod 56 a citovaná judikatúra).
- 35 Dodržiavanie práva na účinnú súdnu ochranu však neznamena povinnosť členských štátov stanoviť mimoriadne opravné prostriedky umožňujúce obnoviť konanie ukončené právoplatným rozsudkom v nadväznosti na rozsudok v prejudiciálnom konaní týkajúcom sa výkladu.
- 36 Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že právo Únie v zásade nevyžaduje zrušenie rozhodnutia súdneho orgánu z dôvodu zohľadnenia výkladu príslušného ustanovenia tohto práva, ktorý prijal Súdny dvor po tom, ako toto rozhodnutie nadobudlo právnu silu rozhodnutej veci (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. júla 2014, Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, bod 60, ako aj zo 6. októbra 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 38).
- 37 V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť význam zásady právnej sily rozhodnutej veci tak v právnom poriadku Únie, ako aj vo vnútroštátnych právnych poriadkoch. Na to, aby sa zabezpečila stabilita práva a právnych vzťahov, a tiež riadny výkon spravodlivosti, je dôležité, aby nebolo možné napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali právoplatnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených na podanie týchto opravných prostriedkov (rozsudky zo 6. októbra 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 28 a citovaná judikatúra, a zo 17. mája 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, bod 41 a citovaná judikatúra).
- 38 Právo Únie teda vnútroštátnemu súdu neukladá povinnosť neuplatniť vnútroštátne procesné normy, na základe ktorých nadobúda súdne rozhodnutie právnu silu rozhodnutej veci, napriek tomu, že by sa ich neuplatnením umožnila náprava vnútroštátnej situácie nezlučiteľnej s týmto

právom (rozsudky zo 6. októbra 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 29 a citovaná judikatúra, ako aj zo 17. mája 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, bod 42 a citovaná judikatúra).

- 39 To znamená, že ak neexistuje právna úprava Únie v predmetnej oblasti, podmienky vykonávania zásady právnej sily rozhodnutej veci musí stanoviť vnútroštátny právny poriadok členských štátov v súlade so zásadou procesnej autonómie týchto štátov a pri dodržaní zásad ekvivalencie a efektivity (rozsudky z 10. júla 2014, Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, bod 54, a z 24. októbra 2018, XC a i., C-234/17, EU:C:2018:853, bod 21).
- 40 V súlade so zásadou lojálnej spolupráce zakotvenou v článku 4 ods. 3 ZEÚ procesné podmienky súdnych konaní určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, totiž nemôžu byť nepriaznivejšie ako procesné podmienky týkajúce sa podobných konaní vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity) (rozsudok z 24. októbra 2018, XC a i., C-234/17, EU:C:2018:853, bod 22, ako aj citovaná judikatúra).
- 41 Dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich zo zásady ekvivalencie a zásady efektivity sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie predmetných ustanovení v celom konaní, priebeh tohto konania a osobitosti týchto ustanovení na rôznych stupňoch vnútroštátnych súdov (rozsudok z 24. októbra 2018, XC a i., C-234/17, EU:C:2018:853, bod 24, ako aj citovaná judikatúra).
- 42 Z uvedeného vyplýva, že ak uplatniteľné vnútroštátne procesné normy upravujú za určitých podmienok možnosť vnútroštátneho súdu zrušiť rozhodnutie s právnou silou rozhodnutej veci s cieľom zosúladiť situáciu s vnútroštátnym právom, táto možnosť sa v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity musí využiť, ak sú tieto podmienky splnené, na obnovenie súladu predmetnej situácie s právnou úpravou Únie (rozsudok zo 6. októbra 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 30 a citovaná judikatúra).
- 43 Pokiaľ ide konkrétne o požiadavky vyplývajúce zo zásady ekvivalencie, ktorej samotnej sa táto otázka týka, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby z pohľadu procesných podmienok opravných prostriedkov vo vnútroštátnom právnom poriadku overil dodržiavanie tejto zásady s ohľadom na predmet, dôvod a podstatné náležitosti dotknutých opravných prostriedkov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. septembra 2018, EOS KSI Slovensko, C-448/17, EU:C:2018:745, bod 40, a zo 17. mája 2022, Unicaja Banco, C-869/19, EU:C:2022:397, bod 23).
- 44 V kontexte veci samej toto overenie zahŕňa preskúmanie, či v prípade, že vnútroštátne právo priznáva osobám podliehajúcim súdnej právomoci právo podať návrh na obnovu konania ukončeného právoplatným rozsudkom založeným na ustanovení vnútroštátneho práva alebo na určitom výklade takého ustanovenia, ktoré bolo neskorším rozhodnutím Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) vyhlásené za nezlučiteľné s poľskou Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, treba osobám podliehajúcim súdnej právomoci priznať rovnocenné právo, ak z rozsudku týkajúceho sa výkladu, ktorý v prejudiciálnom konaní vyhlásil Súdny dvor po vydaní takéhoto vnútroštátneho právoplatného rozsudku, vyplýva, že tento rozsudok je založený na ustanovení vnútroštátneho práva alebo na výklade takého ustanovenia, ktorý je nezlučiteľný s právom Únie. Ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 54 svojich návrhov, uvedené overenie vedie v konečnom dôsledku k určeniu, či možno medzi takýmto rozhodnutím tohto Ústavného súdu a takýmto rozsudkom Súdneho dvora konštatovať rovnocennosť.

- 45 V tejto súvislosti a s výhradou overení, ktoré má vykonať vnútroštátny súd, sa vzhľadom na článok 188 bod 1 a článok 190 ods. 4 poľskej Ústavy, ako aj na informácie poskytnuté týmto súdom zdá, že cieľom opravného prostriedku podaného na Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) je dosiahnuť, aby tento súd rozhodol o platnosti ustanovenia vnútroštátneho práva alebo o určitom výklade takéhoto ustanovenia. Dôvod tohto opravného prostriedku spočíva v údajnej nezlučiteľnosti tohto ustanovenia alebo výkladu s touto Ústavou alebo inými normami vyššej právnej sily.
- 46 Okrem toho sa zdá, že podstatný prvok tohto konania spočíva v účinku rozhodnutia, ktorým sa vyhovie takémuto opravnému prostriedku a ktorým Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) konštatuje nesúlad sporného ustanovenia vnútroštátneho práva s poľskou Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily. Podľa údajov uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž v dôsledku takéhoto rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) stráca predmetné ustanovenie svoju záväznosť. Keďže článok 190 ods. 1 tejto Ústavy stanovuje, že rozhodnutia tohto súdu sú záväzné *erga omnes* a konečné, dôsledkom tohto rozhodnutia sa zdá byť odstránenie tohto ustanovenia z vnútroštátneho právneho poriadku.
- 47 Z toho tiež vyplýva, že právo upravené v článku 190 ods. 4 poľskej Ústavy a v článku 401¹ Občianskeho súdneho poriadku v prospech každej osoby podliehajúcej súdnej právomoci napadnúť právoplatný rozsudok založený na ustanovení vnútroštátneho práva, ktorého nesúlad s touto Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily bol konštatovaný neskôr rozhodnutím Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd), vyplýva zo straty záväznosti tohto ustanovenia, keďže tento rozsudok nemá v dôsledku tohto rozhodnutia právny základ.
- 48 S výhradou overenia, ktoré má v tejto súvislosti vykonať vnútroštátny súd, a s ohľadom na to, že tento súd pripodobňuje negatívne výkladové rozhodnutie rozhodnutiu, ktorým sa konštatuje nesúlad ustanovenia vnútroštátneho práva s poľskou Ústavou alebo inou normou vyššieho stupňa, sa zdá, že ak je určitý výklad takéhoto ustanovenia spochybnený pred Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd), má rozhodnutie tohto súdu, ktorým sa konštatuje nesúlad tohto výkladu s Ústavou alebo iným predpisom vyššej právnej sily, analogicky za následok, že tento výklad *ipso facto* stráca spôsobilosť byť podkladom pre rozsudok.
- 49 Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 78 a 88 svojich návrhov, zdá sa, že rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) nachádzajúce sa v bodoch 46 až 48 tohto rozsudku obsahujú konštatovanie týkajúce sa nesúladu predmetného ustanovenia vnútroštátneho práva alebo určitého výkladu takéhoto ustanovenia s poľskou Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily. Takéto konštatovanie si nevyžaduje prijatie následného súdneho rozhodnutia a má za následok, že toto ustanovenie alebo tento výklad strácajú svoju záväznosť, pričom uvedené ustanovenie je odstránené z vnútroštátneho právneho poriadku, čoho priamym dôsledkom je, že právoplatný rozsudok, ktorý bol vydaný na základe uvedeného ustanovenia alebo uvedeného výkladu, nemá svoj právny základ.
- 50 V tejto súvislosti sa však rozsudky v prejudiciálnych konaniach týkajúce sa výkladu odlišujú od dotknutých rozhodnutí Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd). Je totiž nesporné, že hoci úlohou Súdneho dvora je poskytnúť záväzný výklad práva Únie, za dôsledky, ktoré z tohto výkladu vyplývajú pre konkrétny prípad, sú zodpovedné vnútroštátne súdy.

- 51 Prejudiciálne konanie upravené v článku 267 ZFEÚ nastoľuje dialóg medzi súdmi, konkrétne medzi Súdny dvorom a súdmi členských štátov, ktorého cieľom je zabezpečiť jednotný výklad práva Únie, čím umožňuje zabezpečiť jeho súdržnosť, plný účinok a autonómiu, a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami (rozsudok zo 6. októbra 2021, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, bod 27 a citovaná judikatúra).
- 52 Systém zakotvený v tomto ustanovení teda vytvára priamu spoluprácu medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, v rámci ktorej sa vnútroštátne súdy úzko podieľajú na riadnom uplatňovaní a jednotnom výklade práva Únie, ako aj na ochrane práv jednotlivcov priznaných týmto právnym poriadkom (rozsudok zo 6. októbra 2021, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, bod 29, ako aj citovaná judikatúra).
- 53 V rámci tejto spolupráce Súdny dvor poskytuje vnútroštátnym súdom ako súdom príslušným uplatňovať právo Únie prvky výkladu tohto práva, ktorý potrebujú na rozhodnutie sporov, ktoré prejednávajú (rozsudok zo 6. októbra 2021, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, bod 30, ako aj citovaná judikatúra).
- 54 Okrem toho, ako bolo pripomenuté v bode 31 tohto rozsudku v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, má len vnútroštátny súd právomoc vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo. Z toho vyplýva, že implementácia výkladu poskytnutého Súdny dvorom v odpovedi na návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal vnútroštátny súd, patrí v konaní pred týmto súdom do jeho zodpovednosti (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. júla 2022, F. Hoffmann-La Roche a i., C-261/21, EU:C:2022:534, bod 55).
- 55 V rámci prejudiciálneho konania teda Súdny dvor neprináleží vyjadrovať sa k zlučiteľnosti vnútroštátneho ustanovenia s právom Únie. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby vykonal takéto posúdenie vzhľadom na prvky výkladu, ktoré poskytol Súdny dvor (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 30 a citovanú judikatúru).
- 56 V dôsledku toho na rozdiel od dotknutých rozhodnutí Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd), ktorými tento súd konštatuje nesúlad ustanovenia vnútroštátneho práva s poľskou Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, alebo určitého výkladu takéhoto ustanovenia, predmetom rozsudkov Súdneho dvora v prejudiciálnom konaní týkajúcich sa výkladu je poskytnúť vnútroštátnemu súdu prvky výkladu potrebné na vyriešenie sporu, ktorý prejednáva. Pokiaľ ide o prípadnú nezlučiteľnosť ustanovenia vnútroštátneho práva alebo istého výkladu takého ustanovenia, o ktoré ide v konaní pred vnútroštátnym súdom, s právom Únie, ako aj o dôsledky tejto eventuálnej nezlučiteľnosti, posúdenia a zistenia, ktoré treba v tejto súvislosti urobiť s ohľadom na rozsudok v prejudiciálnom konaní týkajúci sa výkladu, patria v konečnom dôsledku do právomoci tohto vnútroštátneho súdu vzhľadom na rozdelenie úloh charakteristické pre konanie, ktorým Súdny dvor rozhoduje o výklade práva Únie podľa článku 267 ZFEÚ.
- 57 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že takéto posúdenia a zistenia môžu závisieť nielen od otázky, či má dotknuté ustanovenie práva Únie priamy účinok, keďže v rámci sporu, na ktorý sa vzťahuje právo Únie, sa možno odvolávať iba na ustanovenie tohto práva, ktoré má takýto účinok, aby sa na základe zásady prednosti tohto práva vylúčilo uplatnenie ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré je s ním v rozpore (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. júna 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 61 a 62), ale aj od možnosti vykladať predmetnú vnútroštátnu normu v súlade s právom Únie. Podľa zásady konformného výkladu vnútroštátneho práva je totiž

vnútroštátny súd povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najväčšej možnej miere v súlade s požiadavkami práva Únie (rozsudok z 24. júna 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 55).

- 58 Z toho vyplýva, že s výhradou overení, ktoré musí vykonať vnútroštátny súd, sa zdá, že rozsah pôsobnosti rozhodnutia Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd), ktorým sa konštatuje nezlučiteľnosť ustanovenia vnútroštátneho práva s poľskou Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, alebo určitého výkladu takéhoto ustanovenia, sa odlišuje od rozsahu pôsobnosti rozsudku v prejudiciálnom konaní týkajúceho sa výkladu, keďže v takom rozsudku sa Súdny dvor pri výklade práva Únie priamo nevyjadruje k prípadnej nezlučiteľnosti ustanovenia vnútroštátneho práva alebo výkladu takéhoto ustanovenia s právom Únie, pretože túto otázku musí napokon vyriešiť vnútroštátny súd.
- 59 Na základe vyššie uvedeného treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 4 ods. 3 ZEÚ a zásada ekvivalencie sa majú vykladať v tom zmysle, že ak mimoriadny opravný prostriedok stanovený vnútroštátnym procesným ustanovením umožňuje osobe podliehajúcej súdnej právomoci podať návrh na obnovu konania, ktoré viedlo k vydaniu právoplatného rozsudku, odvolávajúc sa na neskoršie rozhodnutie Ústavného súdu dotknutého členského štátu o nesúlade ustanovenia vnútroštátneho práva s Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, alebo určitého výkladu takéhoto ustanovenia, na základe ktorého bol tento rozsudok vydaný, uvedený článok 4 ods. 3 ZEÚ a uvedená zásada ekvivalencie nevyžadujú, aby bol tento opravný prostriedok možný aj z dôvodu odvolania sa na rozsudok v prejudiciálnom konaní týkajúci sa výkladu, ak konkrétne dôsledky takéhoto rozhodnutia tohto Ústavného súdu, pokiaľ ide o ustanovenie vnútroštátneho práva alebo výklad takéhoto ustanovenia, na ktorom je založený uvedený konečný rozsudok, vyplývajú priamo z tohto rozhodnutia.

O druhej otázke

- 60 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má zásada konformného výkladu vnútroštátneho práva vykladať v tom zmysle, že ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré stanovuje mimoriadny opravný prostriedok a umožňuje účastníkovi konania podať návrh na obnovu konania ukončeného právoplatným rozsudkom, ak mu bola odňatá možnosť konať z dôvodu porušenia práva, sa má vykladať extenzívne tak, že do svojej pôsobnosti zahrňuje situáciu, v ktorej súd, ktorý vyhovel návrhu predajcu alebo dodávateľa na základe spotrebiteľskej zmluvy právoplatným rozsudkom pre zmeškanie, nepreskúmal túto zmluvu z úradnej povinnosti s ohľadom na prípadnú existenciu nekalých podmienok, a to v rozpore s povinnosťami, ktoré mu vyplývajú zo smernice 93/13.
- 61 Je potrebné pripomenúť, že zásada konformného výkladu vnútroštátneho práva je súčasťou systému Zmlúv, keďže vnútroštátnemu súdu umožňuje v rámci jeho právomocí zaistiť plnú účinnosť práva Únie pri rozhodovaní o sporoch, ktoré mu boli predložené (rozsudok z 21. januára 2021, Whiteland Import Export, C-308/19, EU:C:2021:47, bod 61 a citovaná judikatúra).
- 62 Podľa tejto zásady prináleží vnútroštátnym súdom, aby s prihliadnutím na všetky pravidlá vnútroštátneho práva a uplatnením ním uznaných výkladových metód rozhodli, či a v akom rozsahu je možné vykladať vnútroštátne ustanovenie v súlade s relevantnými ustanoveniami práva Únie (rozsudok zo 17. apríla 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 71 a citovaná judikatúra).

- 63 Uvedená zásada má určité obmedzenia. Povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah práva Únie pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými právnymi zásadami a nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva *contra legem* (rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 28 a citovaná judikatúra).
- 64 Vzhľadom na skutočnosť, že jedine vnútroštátne súdy majú právomoc vykladať vnútroštátne právo v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 31 tohto rozsudku, je úlohou vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, aby posúdil, či výklad článku 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý zamýšľa formulovať, je alebo nie je možný vzhľadom na obmedzenia uvedené v predchádzajúcom bode. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží poskytnúť tomuto súdu určité užitočné usmernenia s ohľadom na informácie uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 65 Pokiaľ ide o vnútroštátnu judikatúru, na ktorú poukázal vnútroštátny súd a ktorá súvisí s dôvodom obnovy dotknutého konania, podľa ktorej skutočnosť, že účastník konania bol zbavený možnosti konať z dôvodu porušenia zákona v zmysle článku 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, sa týka len porušenia procesných pravidiel, je dôležité poznamenať, že požiadavka konformného výkladu vnútroštátneho práva zahŕňa najmä povinnosť vnútroštátnych súdov prípadne zmeniť ustálenú judikatúru, ak je založená na výklade vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice. Vnútroštátny súd preto nemôže oprávnene zastávať názor, že vnútroštátne ustanovenie nemôže vykladať v súlade s právom Únie len z toho dôvodu, že bolo sústavne vykladané v zmysle, ktorý nie je zlučiteľný s týmto právom (rozsudok zo 6. novembra 2018, Bauer a Willmeroth, C-569/16 a C-570/16, EU:C:2018:871, bod 68, ako aj citovaná judikatúra).
- 66 V každom prípade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry povinnosť posúdiť z úradnej povinnosti nekalý charakter niektorých podmienok v spotrebiteľskej zmluve predstavuje procesnú požiadavku, ktorú musia súdne orgány dodržiavať (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 74 a citovanú judikatúru).
- 67 Okrem toho z informácií obsiahnutých v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že úvahy vnútroštátneho súdu, na ktorých je založená jeho druhá otázka, sa netýkajú výlučne skutočnosti, že prvostupňový súd vydal rozsudok pre zmeškanie len na základe zmenky vystavenej FY a oznámenia spoločnosti Profi Credit Polska o odstúpení od zmluvy o úvere uzavretej s FY bez toho, aby preskúmal prípadnú nekalú povahu podmienok tejto zmluvy, ale aj procesných podmienok týkajúcich sa uplatnenia práva podať proti takémuto rozsudku opravný prostriedok.
- 68 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že konanie pred prvostupňovým súdom sa musí preskúmať ako celok, pričom sa zohľadní aj právo FY podať proti tomuto rozsudku opravný prostriedok (pozri v tomto zmysle rozsudok Profi Credit Polska I, bod 54).
- 69 Vo veci samej treba poukázať na to, že procesné podmienky týkajúce sa opravného prostriedku, ktorý sa mohol vzťahovať na rozsudok pre zmeškanie, ako ich opísal vnútroštátny súd, a to dodržanie lehoty dvoch týždňov na podanie opravného prostriedku, povinnosť okamžite vzniesť všetky námietky a nároky, povinnosť znášať náklady zodpovedajúce polovici trov konania a neexistencia odkladného účinku podania opravného prostriedku, vykazujú značnú podobnosť

s procesnými podmienkami, ktoré Súdny dvor preskúmal v bodoch 64 až 68 rozsudku Profi Credit Polska I a o ktorých v bode 70 tohto rozsudku rozhodol, že môžu spôsobiť nezanedbateľné riziko, že dotknutí spotrebiteľia nepodajú opravný prostriedok nepodajú.

- 70 Vnútroštátnemu súdu preto prináleží overiť, či podmienky vo veci samej v rozsahu, v akom neumožňujú zabezpečenie dodržiavania práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, možno považovať za podmienky premietajúce sa do stavu, v ktorom je účastník konania zbavený možnosti konať z dôvodu porušenia práva v zmysle článku 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.
- 71 Vzhľadom na to treba poznamenať, že priznanie práva na obnovu konania ukončeného právoplatným rozsudkom na základe zásady konformného výkladu vnútroštátneho práva nemožno *a priori* považovať za jediný prostriedok, ktorý môže zaručiť spotrebiteľovi ochranu sledovanú smernicou 93/13 za okolností, o aké ide vo veci samej.
- 72 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vzhľadom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa vo vzťahu k predajcovi alebo dodávateľovi článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ide o kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudok zo 17. mája 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, bod 36 a citovaná judikatúra). Toto ustanovenie treba chápať tak, že ide o normu rovnocennú s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré majú v rámci vnútroštátneho právneho poriadku povahu noriem verejného poriadku (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 54, ako aj citovaná judikatúra).
- 73 Vzhľadom na povahu a význam verejného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky „ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov“ (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 56, ako aj citovaná judikatúra).
- 74 V tejto súvislosti právo Únie neharmonizuje konania uplatniteľné na preskúmanie prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, a tak tieto konania patria do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov na základe zásady ich procesnej autonómie, avšak pod podmienkou, že dodržiavajú zásady ekvivalencie a efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudok Profi Credit Polska I, bod 57 a citovanú judikatúru).
- 75 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by zo zásady ekvivalencie mohla vyplývať povinnosť uplatniť článok 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku za okolností, o aké ide vo veci samej. Nič totiž nenasvedčuje tomu, že by toto ustanovenie bolo uplatniteľné v prípade, keď nebol z úradnej povinnosti použitý dôvod založený na vnútroštátnej norme verejného poriadku, čo je norma, vo vzťahu ku ktorej sa musí článok 6 ods. 1 smernice 93/13 považovať za rovnocenný, ako sa pripomína v bode 72 tohto rozsudku.
- 76 Pokiaľ ide o zásadu efektivity, je dôležité zdôrazniť, že povinnosť členských štátov zabezpečiť účinnosť práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, zahŕňa, osobitne pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo smernice 93/13, požiadavku účinnej súdnej ochrany

zakotvenú tiež v článku 47 Charty, ktorá osobitne platí pre procesné podmienky žalôb založených na takýchto právach (rozsudok z 22. apríla 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, bod 54 a citovaná judikatúra).

- 77 Ak by v tejto súvislosti vnútroštátny súd vo veci samej dospel k záveru, najmä vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 67 až 69 tohto rozsudku, že procesné podmienky upravujúce výkon práva podať proti rozsudku pre zmeškanie opravný prostriedok neumožňujú zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré spotrebiteľom vyplývajú zo smernice 93/13, vyplývalo by z toho, že toto konanie nie je v súlade s právom spotrebiteľov na účinný prostriedok nápravy.
- 78 To znamená, že ak by sa vnútroštátny súd domnieval, že na situáciu, o ktorú ide vo veci samej, sa nemôže uplatniť dôvod obnovy občianskoprávneho konania stanovený v článku 401 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku týkajúci sa protiprávneho odňatia možnosti účastníka konania konať z dôvodu porušenia práva, bolo by potrebné dospieť k záveru, že spotrebiteľka, akou je FY, musí mať k dispozícii iný právny prostriedok, aby jej bola skutočne zaručená ochrana zamýšľaná smernicou 93/13. Nemôže tomu brániť právna sila rozhodnutej veci, ktorá sa spája s rozsudkom pre zmeškanie vydaným bez toho, aby sa preskúmala prípadná nekalá povaha podmienok predmetnej zmluvy.
- 79 Treba však poznamenať, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že dodržiavanie práv zaručených touto smernicou musí byť možné zabezpečiť prípadne aj v rámci konania o výkone rozhodnutia alebo po jeho skončení.
- 80 Na jednej strane, ak totiž predajca alebo dodávateľ získal exekučný titul proti spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej s týmto spotrebiteľom bez toho, aby sa preskúmala prípadná nekalá povaha všetkých podmienok tejto zmluvy alebo ich časti, zásada efektivity vyžaduje, aby súd rozhodujúci o výkone tohto titulu mohol, prípadne z úradnej povinnosti, vykonať toto preskúmanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. februára 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, bod 55).
- 81 Je irelevantné, že neexistencia predchádzajúceho preskúmania takýchto podmienok vyplýva, ako vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok uvedený v bode 80 tohto rozsudku, z nedostatku právomoci orgánu, ktorý vydal exekučný titul, na vykonanie tohto preskúmania alebo, ako vo veci samej, z nevykonania takéhoto preskúmania súdom, ktorý vydal okamžite vykonateľný rozsudok pre zmeškanie, v spojení s potenciálne príliš obmedzujúcou povahou podmienok uplatnenia práva podať proti tomuto rozsudku opravný prostriedok. V prípade neexistencie účinného preskúmania potenciálne nekalej povahy predmetnej zmluvy totiž nemožno zaručiť dodržanie práv priznaných smernicou 93/13 (rozsudok Profi Credit Polska I, bod 62).
- 82 Treba však zdôrazniť, že v takejto situácii úplná účinnosť ochrany spotrebiteľov zamýšľaná smernicou 93/13 okrem toho vyžaduje, aby konanie o výkone rozhodnutia mohlo byť prerušené, prípadne za podmienok, ktoré nemôžu odradiť spotrebiteľa od podania opravného prostriedku a trvania na ňom, až kým príslušný súd nepreskúma prípadnú nekalú povahu podmienok dotknutej zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. júla 2014, Sánchez Morcillo a Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 27, ako aj citovanú judikatúru, a zo 17. mája 2022, Impuls Leasing România, C-725/19, EU:C:2022:396, bod 60).
- 83 Okrem toho v situácii, v ktorej sa konanie o výkone rozhodnutia skončilo, musí mať spotrebiteľ v súlade s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity možnosť namietat v samostatnom následnom konaní nekalú povahu podmienok zmluvy, aby

mohol účinne a v plnom rozsahu uplatniť svoje práva na základe tejto smernice s cieľom získať náhradu finančnej ujmy spôsobenej uplatnením týchto podmienok (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, bod 58).

- 84 Na základe vyššie uvedeného treba na druhú otázku odpovedať tak, že zásada konformného výkladu vnútroštátneho práva sa má vykladať v tom zmysle, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil, či ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré zakotvuje mimoriadny opravný prostriedok umožňujúci účastníkovi konania podať návrh na obnovu konania ukončeného právoplatným rozsudkom, ak mu bola odňatá možnosť konať z dôvodu porušenia práva, môže byť predmetom extenzívneho výkladu tak, že do svojej pôsobnosti zahŕňa situáciu, keď súd, ktorý vyhovel žalobe predajcu alebo dodávateľa, založenej na zmluve uzavretej so spotrebiteľom, právoplatným rozsudkom pre zmeškanie, nepreskúmal z úradnej povinnosti túto zmluvu z hľadiska toho, či prípadne neobsahuje nekalé podmienky, čím porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo smernice 93/13, a situáciu, v ktorej vyjde najavo, že procesné podmienky výkonu práva tohto spotrebiteľa podať proti tomuto rozsudku pre zmeškanie opravný prostriedok môžu spôsobiť nezanedbateľné riziko, že sa spotrebiteľ vzdá tohto práva, a preto neumožňujú zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré tomuto spotrebiteľovi vyplývajú z uvedenej smernice. Ak takýto extenzívny výklad nie je možný z dôvodu obmedzení, ktoré predstavujú všeobecné právne zásady a nemožnosť výkladu *contra legem*, zásada efektivity vyžaduje, aby dodržiavanie týchto práv bolo zabezpečené v rámci konania o výkone tohto rozsudku pre zmeškanie alebo samostatného následného konania.

O trovách

- 85 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Článok 4 ods. 3 ZEÚ a zásada ekvivalencie

sa majú vykladať v tomto zmysle, že:

ak mimoriadny opravný prostriedok stanovený vnútroštátnym procesným ustanovením umožňuje osobe podliehajúcej súdnej právomoci podať návrh na obnovu konania, ktoré viedlo k vydaniu právoplatného rozsudku, odvolávajúc sa na neskoršie rozhodnutie Ústavného súdu dotknutého členského štátu o nesúlade ustanovenia vnútroštátneho práva s Ústavou alebo inou normou vyššej právnej sily, alebo určitého výkladu takéhoto ustanovenia, na základe ktorého bol tento rozsudok vydaný, uvedený článok 4 ods. 3 ZEÚ a uvedená zásada ekvivalencie nevyžadujú, aby bol tento opravný prostriedok možný aj z dôvodu odvolania sa na rozsudok Súdneho dvora v prejudiciálnom konaní týkajúci sa výkladu práva Únie podľa článku 267 ZFEÚ, ak konkrétne dôsledky takéhoto rozhodnutia tohto Ústavného súdu, pokiaľ ide o ustanovenie vnútroštátneho práva, alebo výklad takéhoto ustanovenia, na ktorom je založený uvedený právoplatný rozsudok, vyplývajú priamo z tohto rozhodnutia.

2. Povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva

sa má vykladať v tom zmysle, že:

prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil, či ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré zakotvuje mimoriadny opravný prostriedok umožňujúci účastníkovi konania podať návrh na obnovu konania ukončeného právoplatným rozsudkom, ak mu bola odňatá možnosť konať z dôvodu porušenia práva, môže byť predmetom extenzívneho výkladu tak, že do svojej pôsobnosti zahrňa situáciu, keď súd, ktorý vyhovel žalobe predajcu alebo dodávateľa, založenej na zmluve uzavretej so spotrebiteľom, právoplatným rozsudkom pre zmeškanie, nepreskúmal z úradnej povinnosti túto zmluvu z hľadiska toho, či prípadne neobsahuje nekalé podmienky, čím porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a situáciu, v ktorej vyjde najavo, že procesné podmienky výkonu práva tohto spotrebiteľa podať proti tomuto rozsudku pre zmeškanie opravný prostriedok môžu spôsobiť nezanedbateľné riziko, že sa spotrebiteľ vzdá tohto práva, a preto neumožňujú zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré tomuto spotrebiteľovi vyplývajú z uvedenej smernice. Ak takýto extenzívny výklad nie je možný z dôvodu obmedzení, ktoré predstavujú všeobecné právne zásady a nemožnosť výkladu *contra legem*, zásada efektivity vyžaduje, aby dodržiavanie týchto práv bolo zabezpečené v rámci konania o výkone tohto rozsudku pre zmeškanie alebo samostatného následného konania.

Podpisy